

УДК: 001:378 (438+477)

Куцик Р.Р.,

*голова Наукового товариства студентів,
аспірантів, докторантів і молодих вчених
Київського університету імені Бориса Грінченка*

СТИПЕНДІАЛЬНІ ПРОГРАМИ ПОЛЬЩІ ЯК ВАЖЛИВИЙ МЕХАНІЗМ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР

У роботі висвітлено основні стипендіальні програми Польщі для молодих науковців України; розкрито роль академічної мобільності, як важливої умови для модернізації та інтеграції української науки в європейський простір.

Ключові слова: *стипендіальна програма, стажування, академічна мобільність, Україна, Польща, наука.*

На сучасному етапі Україна перебуває на шляху реформ та кардинальних змін в усіх сферах життя. Важливим питанням на сьогодні є модернізація вищої освіти та науки відповідно до європейських стандартів. Довгий час цим сферам не приділялося достатньої уваги, що негативно позначалось на їх розвитку. Лише в останні роки, завдяки Революції гідності та намаганням реалізувати реформаторські рішення, вища освіта та наука почали зазнавати якісних змін. Дедалі більше наукова сфера України залучає міжнародний досвід та поступово інтегрується до європейського простору.

Перед українською наукою стоїть ще багато викликів, які слід подолати на шляху до модернізації. Проте ми можемо відзначити, що перші кроки для цього уже зроблено. Сьогодні академічна мобільність студентів та молодих науковців є чи не найбільшою за всю історію незалежності. Зрозуміло, що така ситуація має подвійну суперечність. З однієї сторони, значний відтік молоді

за кордон свідчить про недостатній рівень розвитку української освіти та науки, але з іншої — саме академічна мобільність надає можливість отримувати закордонний досвід навчальної та наукової діяльності й реалізовувати його на практиці у нашій державі.

Сьогодні головним освітньо-науковим партнером України в рамках академічної мобільності серед країн Європейського Союзу є Республіка Польща. Уряд цієї країни реалізовує широке коло освітніх та наукових програм, спрямованих на залучення та підтримку української молоді. Кожна з них має свої особливості та умови.

Відомою та актуальною є стипендіальна програма для молодих науковців від Студій Східної Європи (*Studium Europę Wschodniej*) Варшавського університету, яка триває ввiд 9 до 12 місяців. Подiбною до цієї є програма факультету “*Artes Liberales*”. Термін стажування учасників складає вiд 1 до 6 місяців. Обидві грантові програми орієнтовані на такі спеціальності, як історія, міжнародні відносини, політологія, журналістика, соціологія, етнологія, культурологія, суспільна психологія, адміністрування, менеджмент та право. Стипендіальна програма ім. Кшиштофа Скубішевського Міністра закордонних справ (1989–1993 рр.) дає можливість відбути наукове стажування у Варшавському Університеті чи в іншому польському ВНЗ у галузі права, політичних наук та новітньої історії.

Дещо відрізняється від попередніх стипендія імені Лейна Кірккланда — на неї можуть претендувати не лише науковці, але і політики, діячі некомерційних організацій і культури, журналісти й усі, хто зацікавлений розвитком демократичного суспільства.

Не менш цікавою є стипендіальна програма Міністра культури “*Gaude Polonia*”, призначена для молодих творців культури та перекладачів польської літератури з країн Центрально-Східної Європи, в першу чергу з Білорусі й України. Зазначену стипендію (на півроку) можуть отримати ті, хто займається кінематографом, фотографією, консервацією пам’яток старовини, літературою, перекладом, музикою, візуальним мистецтвом, театром, критикою мистецтва, театру і фільму.

Кожна із вищезазначених стипендій надає широкий спектр можливостей для українського молодого науковця. Перебуваючи на навчанні чи стажуванні, учасник програми має можливість ознайомитися з основними особливостями функціонування вищих

навчальних закладів та наукових установ Польщі, вивчити закордонні методи проведення дослідження, ознайомитися з новаторськими проектами, які реалізуються за кордоном, та репрезентувати власні ідеї, розширити власну світоглядну картину та сферу спілкування, налагодити тісні взаємовідносини з представниками наукових кіл інших держав світу.

Таким чином, участь науковців України в стипендіальних програмах Польщі є важливим механізмом інтеграції української науки в європейський простір. Впровадження закордонних інновацій та методів є необхідною умовою для вирішення ключових проблем і питань, що стосуються модернізації та розвитку української науки на сучасному етапі.

ДЖЕРЕЛА

1. Гранти для студентів з України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.studyinpoland.pl/ukraine/index.php?option=com_content&task=view&id=77&Itemid=96.
2. Деякі стипендіальні програми [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://polonia-consulting.com.ua/%D0%B2%D1%89%D0%B0-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0-%D0%B2-%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D1%89%D1%96/deyaki-stypendiarni-prohramy/>.
3. Стипендії імені Лейна Кірккланда [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.fulbright.org.ua/uk/news/233/kirkland.html>.
4. Стипендіальна програма «Gaude Polonia» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.polinst.kiev.ua/event898.html>.

The paper highlights major Poland's scholarship programs for young scientists of Ukraine; disclosed the role of academic mobility as an important condition for the modernization and integration of Ukrainian science in the European space.

Key words: *scholarship program, internships, academic mobility, Ukraine, Poland, science.*